

צורת שטר הכספים תלפז | ע"פ: ריבית בקיומו והנאה הבאה ע' דבר אחר

Employment + Indirect Benefit From Chometz or Other Issu

שטר הסבא חא סימן קס"ח

Hano'oh
הנה 58 ס"ב

(3)

והוא דגריסין בירושלמי בפרק כל שעה גמרא חמץ של נכרי שעבר עליו הפסח תני לא ישכור ישראל ביתו לגוי ליתן בתוכו חמץ.

ואני נמי יש לי לומר דהיא בישראל יושב ומשמר בשכר היא. וכיון דאסור בהנאה אסור לו לכתחלה להיות יושב ומשמר בשכר. ואף על גב דבדיעבד שכרו מותר כדאיתא

התיב רבי יוסי והתני לא ישכיר ישראל בהמתו לגוי להביא עליה חמץ. פתר לה בבא עמו. והתני לא ישכיר ישראל ספינתו לגוי להביא עליה חמץ. פתר לה בבא עמו. והתני לא ישכיר ישראל ביתו לגוי ליתן בתוכו חמץ. אית לך מימר עמו.

השובר את הפועל לעשות עמו ביון נסך שכרו אסור שכרו לעשות עמו מלאכה אחרת אע"פ שאמר לו העבר לי חבית של יין נסך ממקום למקום שכרו מותר השובר את החמור להביא עליה יין נסך שכרה אסור שכרה לישב עליה אע"פ שהניח עובד כוכבים *לגינו עליה שכרה מותר: גמ' מ"ט שכרו אסור אילימא הואיל ויין נסך אסור בהנאה שכרו נמי אסור

ה' סוס' ד' כ"ב:

ותניא *רבי נתן אומר *מנין שלא יושיט אדם כוס יין לנזיר ואבר מן החי לבני נח ת"ל *ולפני עור לא תתן מכשול הא לכלבים שרי

שור א"ח ס"ט

ז אסור להשכיר כלים לגוי בפסח [ב] שיבשל בהם חמץ (1) מפני שרוצה בקיומו של אסור על ידי דבר אחר שלא יבקע הכלי (1) ועוד כיון שהכלי עצמו אסור בהנאה אסור להשכירו לכתחלה ולא דמי להא דתניא בתוספתא (2) משכיר אדם חמורו לגוי להביא עליו חמץ ממקום למקום (3) דהתם החמור אינו אסור אבל הכא הכלי עצמו אסור:

ואבר מן החי לבני נח. תימה כיון דבאבר מן החי של נכרי מיירי כדאמר בפ"ק דמסכת ע"ג (דף ו"א ושם) מדקתני לא יושיט ולא קתני לא יתן איכ' היכי דייק דשרי בהנאה אי לאו לפני עור ו"ל דכיון דבשכר היה אסור להושיט דאסור להשתכר באיסורי הנאה אף על גב דדיעבד שכרו מותר בדמשמע בפ' בתרא דמס' ע"ז (ד"ס).

ב"י

כתב האגור (סי' משד) דהא דמייח' רבינו חוספתא (פ"ב ה"ח) דשרי להשכיר בהמתו לגוי להוליך עליה חמץ שנמלא בתשובה הגאונים (הק"רות סי' רמג"ד) דאסור ודמו הדבר ליון נסך גם ה"ח ראה לאסור מהירושלמי (פסחים פ"ג ה"ג). והרי"ש כתב בתשובה (סי' ה) על חוספתא זו אף על פי שחמץ של נכרי אסור בהנאה מותר בשכרו מפני שאינו מופס דמי ולא אסור אלא כיון נסך ומשום קנסא משום דחמיר שמופס דמיו.

צרכי אשה הארון

ז (ד"ה) ואנפ"י ששינוי בהוספתא וכו'. באגור כתב דלא קי"ל הכא אלא אפילו בשכר חמור אסור אבל בתשובות בר ששת משמע דקי"ל דשרי. וכתב עוד האגור דאסור להשכיר ביתו לשום בו חמץ בפסח וכן [הוא] בירושלמי ופשיטא דרצה לומר דוקא בשכר או חוץ שלשים קודם הפסח אבל קודם שלשים לא מסתבר לאוסרו לשכור לגוי ובפסח נמי אינו אסור אלא כשמפרש ששוכרו לשום בו חמץ אבל אם שכרו לדרך בו אע"פ שמכניס בו חמץ שרי עכ"ל וכו"י כתב בשם הרישב"א דאף הירושלמי אינו אסור אלא כשהישראל יושב ומשמר.

הלכות פסח סימן תנ

(5)

ז * אסור להשכיר (יג) כלי לאינו יהודי * בפסח (כד) כדי שיבשל בו חמץ (כה) אבל משכיר לו חמור להביא עליו (ד) חמץ: הגה (כו) יש ממירין להחם כלי חמץ (כז) ולרחוץ בהן וכן שאר נרתי (טו) [ה] הנאה כלי חמץ (כח) וכן הוא המנהג (תוספות פ' א"ן מעמידין מרדכי פ"כ"ט):

משנה ברורה

כדי שיחזיק לו טובה כיון דאין הישראל מכוין שיחזיק לו טובה שרי: ז (גד) כדי שיבשל בו חמץ. משום (נג) שהוא רוצה בקיומו של חמץ [שלא (נד)] יספך החמץ בשעה שהכלי עומד ע"ג האש יבקע הכלין והרי הוא כנהנה מן החמץ: (נה) אבל משכיר לו חמור. שהרי לא איכפת ליה אם יאבד החמץ. והקשו האחרונים דליאסר צין בכלי צין בחמור משום משתכר באיסורי הנאה שאסור לכתחלה וכו"ש כשעושים הקודמים (מה) ומסקי' דדיון זה הוא להאי שיעור דאין אסור להשתכר באיסורי הנאה רק בע"ז וכדומה אבל לפי מה דנקטינן להחמיר לאסור להשתכר לכתחלה בכל מקום ה"ה דאסור (מו) גם גבי חמור להביא עליו חמץ. ודע דגם לשיטה זו דוקא שהשכיר שפירוש להביא עליו חמץ (מו) אבל אם השכיר סתם לומר והביא עליו חמץ מותר שהרי אם לא הוליד עליו שום דבר ג"כ היה צריך לשלם לו שכרו וכמו שכתבנו לעיל גבי מו"ר: (כו) ויש מתירין להחם וכו'. ר"ל (מת) דלא ניתא דזה ג"כ כעין רוצה בקיומו של חמץ המובלע בדופני הכלי בשביל הכלי [ששעשה שמשתמש בה הרי הוא רוצה שיהיה] שלמה וממילא כמי שרוצה בחמץ הבלוע בחמה שהרי א"א זה בלי זה] דלא אמרינן כן בחמץ המובלע שאינו עשין: (כז) ולרחוץ בהם. או לחוף בו הרשע שהרי אינו נהנה אלא מן הכלי ולא מחמץ הבלוע בחמה

ב"אור הלכה

כלי. עין מ"ב טעם הטור משום רוצה בקיומו יש דעות בין אחרונים אם דוקא בשכירות או אפילו כשאלה נמי איכא איסור רוצה בקיומו עין נכ"י ובמקו"מ:

(ז) ואפה בו אינו יהודי חמץ בפסח (ח) אפילו מעות אסור (ד) לקבל בשכרו (ט) דהוה ליה משתכר באיסורי הנאה ואם "קבל כבר המעות (י) מותר (ה) ליהנות מהם: ה' ויש מי שמתיר (יא) להשכיר תנורו לאינו יהודי על מנת שיאפה בו (ו) מצה ואם יאפה בו חמץ אין זקוק לו: הגה וכן מותר להשכיר לו בית (ז) (יב) לדור בו ואף על פי שמכניס בו אחר כך חמץ שרי (אגור):

אגור חמץ

(ט) דהו"ל משתכר וכו'. דאסור לכמהלה (יד) מדרבנן בכל איסורי הגאה ואפילו נותן לו המעות קודם פסח (טו) או אחר פסח

(י) מותר ליהנות מהם. דמשתכר באיסורי הנאה אינו אסור גדיעבד בשום מקום שאין זה גופו של חמץ ולא חליפיו (טז) רק המעות בלא ע"י גרם חמץ ולא התמירו בו. רק צ"ע נסך משום חומרא דע"ז.

(יב) דרור בו. (כ) היינו אע"ג שמשכירו סתמא לדור בו הוא ולא אמי לאפוקי אלא היכי שמשכירו בפירוש לשום צד חמץ ומשום דמשתכר באיסורי הנאה ומשמע מדברי (כא) אחרונים דאין לאסור משום משתכר באיסורי הנאה אלא דוקא היכי שהגיע זמן

איסורו כגון בפסח או ע"פ אכל קודם אינו אסור אפילו לכמהלה ויש מחמירין בו (כב) אפילו חוץ שנשים קודם לפסח:

עלר הצ"ן

(ד) כסננו זה לפי שיטת המ"א והגר"א ועוד איזה אחרונים דמסקי לאיסור בזה לקמן בס"ו וכדעת הרמ"א בהג"ה ס"ה אכל באמת דעת המחבר בעלמא לקמן בס"ו מוכח דס"ל כדעת הפוסקים שמקילים בזה והאי דקאמר דהו"ל משתכר וכו' דוקא בזה משום דדרכן היה לתת בכרות ואלו המעות הם חליפי בכרות ואף דאינו מוסס דמיו היינו רק גדיעבד אכל לכמהלה אסור:

(כא) האגור חמץ ד"ו לגבי בית והעמיקו הט"ו ומ"א ומ"ו ומזכר בצ"אור הגר"מ דה"ה לשאר דברים שאינן משום משתכר באיסורי הגאה וכ"כ הגר"ו: (כב) הצ"ח ופר"ח וכן הוא גירסת הר"מ באגור ע"ש:

7) רמ"א ע"ס אגור

הגה (כא) ואסור לקנות חמץ לאינו יהודי בפסח (כב) אפילו במעומו (יג) (כג) של אינו יהודי (ריב"ש סימן ת"א):

אגור חמץ

(א) ואסור לקנות וכו'. דא"כ (לו) למה ש' שמת' יאכל ממנו ועוד (לז) דהוא רוצה בקיומו של החמץ ועוד דהא אין שליחות לעכו"ם וממלא דהישראל קונה אותם (נה) ועובר בכל יראה (נט) ואפילו אינו מוסך החמץ מרשות המוכר אלא נותן לו דמים בלבד בפסח ג"כ אסור לפי שי"א שישראל קונה מטלטלין מעכו"ם כמקפ"ל בלבד:

עלר הצ"ן

(נה) ריב"ש וכתב עוד שם ואפילו אם נמלא שאין הישראל רוצה שיקנה לעצמו משום הישראל מ"מ חמלו של עכו"ם נד' ישראל ואחריותו עליו אסור [ר"ל חס נמי אם יאבד החמץ יגיע לישראל הפסד מזה דינכרד להחזיר הדמים לעכו"ם השוכחו

8) אגור חמץ: ומה ש' צ"ל ע"כ

מתני' אלו דברים של עובדי כוכבים אסורין ואיסורן איסור הגאה "היון זהחומץ של עובדי כוכבים שהיה מתחלתו יין יודרם הדרייני

חמץ

הדרייני: מאי הדרייני אמר רב יהודה אמר שמואל חרם של הדרייניום קיסר כי אתא רב דימי אמר קרקע בתולה היתה שלא עבדה אדם מעולם עבדה ונטעה ורמי ליה לחמרא בגולפי חיורי ומייצי להו לחמדייהו ומתברו להו בחספי ודרו בהדייהו וכל הויכא דממו תרו להו ושתו א"ר יהושע בן לוי וראשון שלנו כשלישיי שלהן איבעיא להו מהו לסמוך בהן ברעי המטה רוצה בקיומו ע"י ד"א שרי או אסור ת"ש דר"א ורבי יוחנן חד"א אסור וחד שרי * (והלכתא כמאן דאסור)

ולמ"ד רוצה בקיומו על ידי ד"א אסור מ"ש קנקנים דשרו אמר לך התם ליתיה לאיסוריה בעיניה הבא איתיה לאיסוריה בעיניה:

לפי פירוש זה משמע דמאן דאסור חסר כנ רוצה בקיומו לכל שום תשמיש ופסקינו הלכתא כמאן דאסור הלכך יש ביסקים לזריך לומר שלא לעשות שום תשמיש בכלים הבלועים חמץ בפסח משום דהוי רוצה בקיומו ע"י ד"א אכל אינו נראה לר"ת מדקאמר התם ליתיה לאיסורא בעיניה וכו' משמע היכא דליכא איסורא בעיניה לא מיתסר בהגאה ומכאן פסק ר"ת וקדירות הבלועות מוצר בחלב ע"י שנתבשל בהם שומת להשים בחופן דבר יבש כגון תבואה וכן קדירות האסורות משום חמץ בפסח מותר לתת לחובו דבר יבש אכל דבר לח לא:

ואמרין עלה תא שמע דרבי יוחנן ור"א חד אמר וחד שרי והלכתא כחאן לחסר

ומבואר היה נראה לומר דלמ"ד רונה בקיומו ע"י דבר אחר אסור לאו דוקא בחרם הדרייני אלא אפילו בכל כליהן של עובדי כוכבים דהא מקשינן הכא למאן דשרי בחרם הדרייני מגודות העובדי כוכבים מכלל דלמאן דלסר אהי ספיר דכי היכי דלסר בחרם הדרייני אסר נמי בכל כליהם של עובדי כוכבים ולפי זה לדין דק"ל כמ"ד דרונה בקיומו ע"י דבר אחר אסור לאסור לתת מיס בכליהן של עובדי כוכבים ולהשתמש בהן כלל ואין זה מחזור דהא שרינן לקמן לתת לחופן סכר ולפיכך נראה דלמאן דלסר דוקא בחרם הדרייני שביין שזביעתו מרובה ה"ל כמאן דלפייה לאיסורא בעיניה וכן נמ"ל במקלח נוסחאות ולמ"ד רונה בקיומו ע"י דבר אחר אסור מאי שגא קנקנים דשרי בהנאה אמר לך התם ליכא לאיסורא בעיניה הכא ליכא לאיסורא בעיניה

(10) סבי תורת חלואת [לבריתא] סימן פ"ה

ג. ואם אין ששים בקדירה הכל אסור אפילו בהנאה אפילו הקדירה אך מותר לשום בקדירה פירות או דבר צונן כיון שאינו נהנה מגוף האיסור ובשערי דורא כתב דאף חמין לחוף בו הראש או לעשות בהן שאר דברים שאינן צורך אכילה ושתייה מותר וכן כתב בשערים של מהרא"י והכי נהגו

ודוקא הקדירה משום דליתא לאיסורא בעינא אבל המאכל אסור בהנאה אפילו לתנו לעכו"ם או לכלב דעלמא שאינו נהנה ממנו כלל אסור. כתב בשערים דמהרא"י בשם אור זרוע קדירה הנאסר מבשר וחלב שאסור בהנאה ובישלו בו מאכל אף על גב דהקדירה אינו בן יומא ולא נאסר המאכל מכל מקום צריך להשליך דמי הקדירה לנהר שלא להנות מדבר האסור בהנאה וכן הוא בהגהת אשיר"י פרק בתרא דעבודה זרה ולי נראה דלפי מה שנהגו לחום בו חמין אין לחוש גם לזה

(11) אור י"ב סימן קכ"ט ע"פ י"ב

(1) אם בלעו יין נסך הרי הוא כמותו ואסורין בהנאה:

ולפי שאין דין זה טעם אלא בחרם הדרייני השמיטו הרב אלפסי ז"ל לפי שאינו מנוי עכשיו:

(ד) פירות או צונן. כ' בת"מ כלל פ"ה ובשערי דורא כ' דאף חמין לחוף בו הראש או לעשות בהן שאר דברים שאינן צורך אכילה ושתייה מותר והכי נהגו ולא כמדדכי פרק אין מטמדין דלסור להשתמש בדבר לח ע"ל וכתב עוד ולפי מנהג זה יצא להקל ב"כ אם נאסרה קדירה מבשר בחלב ואחר מעט לעת צלו בו מאכל אינו צריך להשליך דמי הקדירה לנהר כמו שפסק מהרא"י עד כאן ורש"ל פרק כל הבשר סי' מ"ו חולק על רמ"א כי לא נהגו לחום אלא לויג"א בעלמא לחוף ראש אבל לא מיס הראויים לשום מאכל ומשחה והא ראיה דלחוף ראש מותר אפילו לכתחלה כו' על כן צריך להשליך דמי הקדירה לנהר עד כאן לשון רש"ל

(12) אור י"ב סימן קכ"ט ע"פ י"ב

ואם אין ס' י"א הבל אסור (ט) בהנאה אפי' הקדירה (יג) אך מותר לתת לתוכה (ד) י"ב (ט) פירות או (ו) צונן כיון (1) שאינו נהנה מגוף האיסור:

(13) אור י"ב סימן קכ"ט ע"פ י"ב

(צו) נותן טעם לפגם מותר גם בפסח: הגה (צז) ויש מחמירין (צח) וכן נוהגין צאלו המדינות

לשון ביהורא

(צז) ויש מחמירין. וטעמם הוא (קט) דהא אין לך מיטול טעם יותר ממשהו בלחץ ואפי"ה אסרו חכמים בפסח וה"ה נמי נתן לפגם בפסח אסור באכילה (קנו) וצנחא. וכתבו הפוסקים דמי"מ אם נפסד לגמרי עד שיהא כעפרא בעלמא אין בו איסור כלל

(14) אור י"ב סימן קכ"ט ע"פ י"ב

ולדינא נראה דקדירה שאב"י לא הניע ההפסד לעצמא כמ"ש הרשב"א בתשובה תצ"ט ונמ"ל שהתיר המחבר בא"ח הוא מטעם שכתב בהרר"א כהן אפי"מ שיל במ"כ בשער התערובות ע"ד ע"ג דלא נזרו בחמץ דקץ ביה דנמ"ל יע"ש וא"כ וודאי אף בה"מ וצורך גדול אסור כאן וודאי (10)

ע' בדגמ"ר שפ' וז"ל ובשר נכילה וכן חז"ל חסור לבשל בחלב מן הפרס ולוקח על בישולו אצל באכילה אין בו איסור כב"ח וכו' מנאר רמב"ם פ"ט ממ"א דין ו' ואמנם אם הוא חסור בהנאה אינו מנאר שם אצל בפי' המשניות פ"ג דכריתות מנאר שאינו חסור בהנאה ואף שלדברי רמב"ם בחולין ק"א נד"ה איסור כולל שכתבו שאיסור הנאה לא מיקרי איסור מוסף אין הכרח לדברי הרמב"ם שם פ"ט לא מנינו להטות בפי' שיתלקו על דיוו של הרמב"ם שהיכא שאינו חסור באכילה משום כב"ח אינו חסור בהנאה ולכן בסומך ע"ז במקום הפסד לא יפסיד עכ"ל ועי' פת"ג בפתיחה שכתב דנקטינן דאסור בהנאה מן התורה ע"ש. (ועי' בתשובת ח"ס סי' ז"ב ששאל ג"כ על ענין זה וכתב דכרי הגאון מעיל לנקט כפטר כפי יונה ר"ס פ"ז בעובדא שהאומנים עירבו המאה בחלב לעשות מהם נרות כי היה חלב ביוקר ופשיט ליה לאסרו בהנאה והגם כי מטעם תרצה י"ל לפי דברות של חז"ל אינם עשוין מחלב הכליות והקרב נבד דמערכים כהם כמה מיני חלבים וקרומים שאין בהם כרת וא"כ פסיר איכא כב"ח משום תערובת דהני חלבים אך עכ"פ משום נכילה איכא דהא רוב אכילה ליכא פ"מ איסור הנאה איכא. והאריך בזה ומסיק דודאי המורה נבא בהגאון דגמ"ר

ההנאות על צידת כוססא אינם נאמרים והם לא חסרו הגאון בהנאה ע"כ דפ"ל א"ל דאיסור דאסור דאסור וכן משמע בהרבה גדולי האחרונים.

(17) פתח תשובה [מורה סוף על דב"ל]

17 שאלה לפי מה דקיי"ל בסימן ח"ן דאסור להשכיר כלים מפני שרוצה בקיומן, ולפי זה מה שאנו נוהגים למכור חמץ וכותבים בשטר והמדידה תהיה לאחר פסח, א"כ קשה הא רוצה בקיומו שאע"פ שבאמת חייב בגניבה ואבידה אפי' בדיניהם, מ"מ אם נגנב ונאבד אפי' בד"ת פטור, שהרי ישראל א"י כמה יחבצ ממנו ויטעון הנכרי א"י אם נתחייבתי לך: תשובה באמת דין זה דרוצה בקיומו כבר האריך בפ"ח שם ועכ"פ בדיעבד מותר, ויכולני לשנויי דסמכין שהוא שעת הדחק דקיי"ל דכדיעבד דמי. אך שנויא דחיקא לא משנינן, ולכן ג"ל דהא בלא"ה קשה דהא לכ"ע כשמקבל אחריות על חמצו של נכרי בביתו של נכרי, מותר לכ"ע והרי רוצה בקיומו שאם יאבד חייב באחריות, וכן אפילו כשמוכר לו כל החמץ אג"ק ונותן "אויף גאב" כשיאבד ודאי לא ישלם לו הנכרי, (ואפשר שאפי' בדיניהם יזכה דהרי מוכרים לאלפים אדומים שנראה לכל שהוא ערמה), וא"כ רוצה בקיומו, וע"כ צריך לחלק דבדאי כיון שמוכרו ע"פ ד"ת והוא חמץ של נכרי, כמו דלא מהני במה ישראל מקבל אחריות לאיסור כיון שגוף החמץ של נכרי ובביתו של נכרי וה"ל לא איכפת לך במה שרוצה בקיומו, משא"כ במשכיר לו כלי חמץ דאסור בהנאה והוא חמץ של ישראל והישראל נהנה ממנו בפסח שלא יבקע ולכן אסור:

(18) פתח תשובה על שו"ת י"ד ס"ט

18 והא דבאמת במכירה וכו"ג אין איסור רואה בקיומו, היינו כמש"כ הגאון חווי"ד במקרי"ה שם דבלת נזק לא חשיב הנאה לענין זה, ואיסור רואה בקיומו של חמץ הוא רק מנ"ד איסור הנאה, משא"כ רואה בקיומו של ע"ז שהוא מטעם חיוז ציטול וציעור של ע"ז כמש"כ רש"י צ"י"ז שם, וחילוק המקרי"ה דומה למש"כ הח"מ בתשובה סי' קנ"ז שהזכיר גם כ"ה ועי' בחת"ם שם סי' קי"ט, ועי' שם דבמקום פסידה לא חוישינן לאיסור רואה בקיומו בחמץ. ועכ"פ נ"י דבזכ לודק כ"י דדבר נעונה הוא למכור לכתחילה כדי שיהיה לו מיד אחכ"פ, מ"מ באין ענה אחרת וגם הוא מקום הפסידה כדא"ה הם המתירים לסמוך עליהם — ידעתי שענין זה מקבל עוד אריכות אצל מכמה סיבות קשה כעת להאריך.

(19) פתח תשובה על שו"ת י"ד ס"ט

19 ואמנם ישנה עוד נקודה אחת לחשוב עליה, ופלא אשר מהרי"א הגוי ז"ל לא נגע בזה, והוא הענין של איסור הנאה, שהרי גם חמץ של נכרי חסור בהנאה כמבואר ר"ש סי' תמ"ג. ה"ל לאחר העיון גם משום הא לא חיריא, דאי משום הא שהעסק מנתבל צפסח ומוכרים חמץ, הרי לענין זה ישנם דהתירים ה"ל. האחד, שאין צ"ל האקליטין שותף צגוף העסק כסדרת מהרי"א. והשני, שהוא חונם גמור כי אין צידו לעכ"ז, ואי משום דלוקח מן הרווחים, הרי אפי' המוכר חמץ דודי הדמים מותרים דדיעבד, וכמבואר בצוסי' תמ"ג, ולדעת הרבה פוסקים הדמים שתירים אף למוכר, עיין בחוות יאיר סי' מ"ו וסי' מ"ח. ואף באוסרים למוכר וכמבואר שם צ"י"ז ובמג"א אינו אלא מדרכן מטעם קנס, וצודאי בגוונא דידן שאין מקום לקנס, לכ"ע הדמים מותרים ואף למוכר.

20 ומה שהעיר כהדרי"ג שהוא רואה בקיומו של החמץ ואסור כמבואר במג"א סי' ת"ג אות י' וי"א צ"ס הטור, גם ידידי הרה"ג מו"ה אלחנן האלפערן שליט"א העיר קו. ונראה דגם משום הא לא חיריא שהרי מקור הדבר שרואה בקיומו חסור הוא צמם ע"ז דף ס"ג וס"ד ועוד דוכתי לענין איסור ע"ז, וכתב כר"ן צ"ס רש"י מובא צ"י"ז וי"ד סי' קל"ג דהיינו משום דכיון דישראל מנזח לצטל עכ"ה חסור לו להיות רואה בקיומו עכ"ל. והנה מטעם זה קשה מה ענין רואה בקיומו לחמץ של נכרי שאין עליו שום נ"ד של חיוז ציעור, ובאמת הפרי"ח סי' ת"ג אות ז' החליט מהאי טעמא דאין שום ענין לאסור רואה בקיומו בחמץ, וחולק על הפוסקים האוסרים.

21 ואמנם המג"א סי' ת"ג אות י"א נשמר מזה, כאשר האיר עיינו המח"ש שם דענין רואה בקיומו שהזכירו הפוסקים גבי חמץ מגדר הנאה אחי עליה, וא"כ רק במלים שוות בזה ואין הענינים שוים כלל! ואפשר עוד לומר דס"ל להמג"א דהטור שהזכיר רואה בקיומו גבי חמץ וכן שאר הפוסקים ס"ל דגם צ"י"ז גדר רואה בקיומו הוא הנאה ודלא כר"ן צ"ס רש"י. מיהו זה צרור דהמג"א ס"ל דבחמץ ודאי רואה בקיומו הוא מגדר הנאה, וא"כ כיון שכבר ציררנו דבכ"י אקליטין יש להקל אע"פ שמגיע לו הנאה, גם מטעם רואה בקיומו אין מקום להחמיר. וצפרט שכל ענין רואה בקיומו אינו אלא איסור דרבנן כמו שכתב הפרי"ח שם והצי"ח ראיות לדבר מהגמרא, וצודאי גם לדעת המג"א רואה בקיומו בחמץ אינו אלא מדרכנן, כיון שנשתמשו הפוסקים בלשון המורה מלד מקורו צ"ס"ם רק על איסור דרבנן.